

U s n e s e n í

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. v právní věci žalobce **JUDr. J. K.**, zastoupeného JUDr. Ludvíkem Suchánkem, advokátem se sídlem v Krnově, Revoluční 30, proti žalovanému **Katastrálnímu úřadu pro Moravskoslezský kraj**, se sídlem v Opavě, Praskova 194/11, ve věci žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu,

t a k t o :

- I. Žaloba se **o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se **v r a c í** z účtu Krajského soudu v Ostravě zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou dne 14.10.2016 se žalobce domáhal vydání rozsudku, že žalovaný je povinen vymazat z katastru nemovitostí zástavní právo ve prospěch AKONTA a.s. zapsané na listu vlastnictví č. X pro k. ú. K.

V žalobě žalobce uvedl, že smlouvou o zřízení zástavního práva ze dne 6.11.1995 zřídili žalobce a jeho manželka jako spoluvlastníci zástavní právo k rekreačnímu domku v K. č. p. X, vystavěnému na pozemcích parc. č. X a X a k pozemku parc. č. X a X ve prospěch společnosti AKONTA a.s. za účelem zajištění půjčky. Dne 10.4.1996 uzavřel žalobce se jmenovanou společností dohodu o uhrazení dluhu, kde je v čl. IV odst. 2 výslovně uvedeno, že dojde-li k převodu vlastnictví zastavených nemovitostí na věřitele, zaniká ručitelský závazek ručitele. Dne 6.11.1995 byla s žalobcem a jeho manželkou podepsána kupní

smlouva, kterou byly zastavené nemovitosti převedeny do vlastnictví AKONTA a.s. Kupní smlouva byla vložena do katastru dne 30.5.1996. V čl. V odst. 1 této kupní smlouvy je výslovně uvedeno, že v oddílu C má být proveden výmaz zástavního práva ve prospěch AKONTA a.s. Následně byl zástavní věřitel AKONTA a.s. vymazán z obchodního rejstříku, takže po statutárním orgánu nelze požadovat provedení kroku k výmazu zástavního práva. Žalovaný tvrdí, že neexistuje žádná právně relevantní listina, která by byla podkladem pro výmaz zástavního práva a nadále je toto zapsáno ve prospěch již neexistující právnické osoby. Zástavní právo komplikuje žalobci a jeho manželce dispozici s nemovitým majetkem a mají právní zájem na tom, aby bylo z katastru nemovitostí vymazáno. Proto se žalobce domáhá vydání rozsudku.

Žalovaný ve vyjádření uvedl, že na listu vlastnictví č. X v k. ú. K. je evidováno zástavní právo k budově č. p. X a pozemkům parc. č. X a parc. č. X ve prospěch společnosti AKONTA a.s. na základě smlouvy o zřízení zástavního práva ze dne 6.11.1995. V následujících letech docházelo ke změně vlastnického práva k nemovitostem na základě kupních smluv, usnesení Okresního soudu v Bruntále, pobočka Krnov o uzavření smíru, rozsudku Okresního soudu v Bruntále, pobočka Krnov o ukončení právního vztahu. Řízením o povolení vkladu vlastnického práva, jehož přílohou je kupní smlouva ze dne 6.11.1995, došlo k vkladu vlastnického práva společnosti AKONTA a.s. Podle návrhu se navrhuje pouze vklad vlastnického práva, nežádá se výmaz zástavního práva ani záznamem ani vkladem. Pouze v čl. V kupní smlouvy je uvedeno, že na listu vlastnictví lze vyznačit v oddíle C výmaz zástavního práva ve prospěch společnosti AKONTA a.s. Z kupní smlouvy nevyplývá, na základě jaké právní skutečnosti došlo k zániku zástavního práva. Z hlediska dřívější právní úpravy zápisu práv do katastru nemovitostí stanovené zákonem č. 265/1992 Sb. o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 265/1992 Sb.) měla pro způsob zápisu (vkladem nebo záznamem) právní skutečnost, která vedla k zániku práva, podstatný význam. Žádnou právní skutečnost ani odkaz na ustanovení zvláštního právního předpisu opravňující k provedení výmazu zástavního práva záznamem předložená kupní smlouva ani návrh neobsahuje. Není vyloučen ani výmaz vkladu práva na základě smlouvy (dohody)

o zániku zástavního práva, a to vkladem, ovšem doložený návrh na vklad se v souvislosti s kupní smlouvou týkal pouze vkladu vlastnického práva. Ohledně zápisu změny nebo výmazu zástavního práva nebyl nikdy podán žádný návrh. Z obsahu žádné z listin předložených žalovanému nevyplývá právní skutečnost, na základě které lze v katastru nemovitostí provést výmaz předmětného zástavního práva. Ani skutečnost, že došlo k výmazu společnosti AKONTA a.s. z obchodního rejstříku po ukončení konkurzního řízení, není právním důvodem pro výmaz zástavního práva. Dne 11.5.2016 bylo žalovanému doručeno podání žalobce označené „Předžalobní pokus o smír“. Na toto podání reagoval žalovaný sdělením ze dne 2.6.2016, v němž uvedl, že postup žalovaného je v souladu s právními předpisy

a ani nyní výmaz zástavního práva proveden nebude z důvodu absence listin prokazujících jeho zánik.

Podle ust. § 79 odst. 1 věty první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen s.ř.s.) ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.

Z citovaného ustanovení s.ř.s. vyplývá, že věcně projednat žalobu proti nečinnosti a uložit správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí či osvědčení lze pouze tam, kde nečinnost žalovaného správního orgánu vůbec přichází v úvahu, tedy tam, kde tento správní orgán má zákonnou povinnost rozhodnutí či osvědčení vydat.

V posuzované věci žalobce v žalobním tvrzení odvozuje povinnost žalovaného provést výmaz zástavního práva z obsahu kupní smlouvy ze dne 6.11.1995. Zápisy vlastnických a jiných práv k nemovitostem byly v té době upraveny zákonem č. 265/1992 Sb., podle jehož ust. § 1 odst. 1 se do katastru nemovitostí zapisuje mj. i zástavní právo a zápisem se rozumí podle odst. 3 téhož ustanovení vklad, záznam, poznámka nebo jejich výmaz. Vklad zástavního práva, jakož i jeho výmaz se tedy prováděl formou zápisu záznamem. Zápis záznamem se však neprováděl ve správním řízení, tj. správní orgán o něm nerozhodoval. Provedení záznamu není ani osvědčením, jde o evidenci práv vzniklých rozhodnutím jiných orgánů či na základě právních skutečností. Žádost o provedení záznamu, která v posuzované věci ani nebyla podána, nebyla podle zákona č. 265/1992 Sb. návrhem zahajujícím řízení, které by bylo třeba ukončit meritorním nebo procesním rozhodnutím. Záznam spočívající ve výmazu zástavního práva nelze považovat ani za osvědčení. Pokud katastrální úřad záznam v katastru nemovitostí za účinnosti zákona č. 265/1992 Sb. neprovedl, nejednalo se o nečinnost, jejíž odstranění se lze domáhat žalobou podle § 79 s.ř.s., neboť správní orgán v daném případě neměl žádnou právní povinnost vydat věcné rozhodnutí či osvědčení. Za účinnosti zákona č. 265/1992 Sb. tedy nebylo možno se žalobou na nečinnost správního orgánu domáhat výmazu zástavního práva. Takový návrh by musel soud podle ust. § 46 odst. 1 písm. a) s.ř.s. odmítnout. Tomuto závěru odpovídá také judikatura Nejvyššího správního soudu (dále jen NSS). Podle rozsudku NSS ze dne 24.6.2004 č.j. 2 Ans 1/2004-64, publikovaného ve Sb. NSS pod č. 670/2005 *žalobou proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 s.ř.s. se nelze domáhat provedení záznamu (§ 7 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb. o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem) spočívajícího ve výmazu zástavního práva v katastru nemovitostí.*

V současné době je evidence nemovitostí upravena zákonem č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí, v platném znění (dále jen katastrální zákon) a dále také zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem, v platném znění (dále jen NOZ).

Proto krajský soud vyhodnotil podanou žalobu také z hlediska této současné právní úpravy.

Podle ust. § 1379 odst. 2 věty první NOZ zástavní dlužník má právo podat žádost o výmaz zástavního práva; nezaniklo-li zástavní právo uplynutím doby, vymaže se z rejstříku zástav, nebo z veřejného seznamu, prokáže-li zástavní dlužník zánik zástavního práva listinou potvrzenou zástavním věřitelem nebo rozhodnutím soudu nebo jinou veřejnou listinou.

Podle ust. § 12 katastrálního zákona vklad lze provést na základě pravomocného rozhodnutí katastrálního úřadu o jeho povolení.

Podle ust. § 11 odst. 1 písm. d) katastrálního zákona se vkladem do katastru zapisuje vznik, změna, zánik, promlčení a uznání existence nebo neexistence zástavního práva.

Podle ust. § 14 odst. 1 katastrálního zákona návrh na zahájení vkladového řízení se podává na stanoveném formuláři a musí obsahovat náležitosti uvedené pod písmeny a) až d) tohoto ustanovení.

Z obsahu žalobního tvrzení, jakož i z vyjádření žalovaného má krajský soud za nesporné, že žalobce nikdy neučinil návrh na zahájení vkladového řízení dle ust. § 14 odst. 1 katastrálního zákona ve věci zániku zástavního práva. Za takový návrh nelze považovat žalobcovo podání učiněné dne 9.5.2016 označené „Předžalobní pokus o smír“. Zákon v ust. § 14 odst. 1 taxativně stanoví, jaké náležitosti musí relevantní návrh na provedení vkladu mít. V posuzované věci tedy nebylo ani za účinnosti nové právní úpravy, tj. katastrálního zákona a NOZ, zahájeno řízení o návrhu na zánik zástavního práva. Nečinnostní žalobou podle ust. § 79 odst. 1 s.ř.s. se lze domáhat vydání rozhodnutí pouze v tom případě, že správní řízení ve věci, v níž se žalobce domáhá vydání správního rozhodnutí, již probíhá. Žalobou na nečinnost se nelze domáhat zahájení správního řízení (srov. přiměřeně usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31.1.2006 č.j. 30 Ca 251/2005-34).

Na základě uvedené právní argumentace krajský soud dospěl k závěru, že v posuzované věci nejsou dány procesní podmínky pro projednání žaloby na nečinnost podle ust. § 79 odst. 1 s.ř.s., a proto žalobu podle ust. § 46 odst. 1 písm. a) s.ř.s. odmítl, neboť se jedná o neodstranitelný nedostatek podmínek řízení.

Krajský soud z obsahu žaloby a návazně z obsahu petitu vyhodnotil, že podaná žaloba je žalobou nečinnostní. Pro úplnost však dodává, že žalobce by nemohl být úspěšný ani podáním žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu ve smyslu ust. § 82 s.ř.s., který upravuje, že *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením dále jen „zásah“ správního orgánu, který není*

rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný. Taková žaloba by totiž musela být podána ve lhůtě 2 měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu (§ 84 odst. 1 s.ř.s.), přičemž zmeškání této lhůty nelze prominout (§ 84 odst. 2 s.ř.s.). Podle žalobního tvrzení se žalobce dozvěděl o jednání žalovaného po předložení kupní smlouvy ze dne 6.11.1995 katastrálnímu úřadu, na jejímž základě byl proveden toliko vklad vlastnického práva a nikoliv výmaz práva zástavního. Vklad byl proveden ke dni 30.5.1996. Časový odstup ke dni podání posuzované žaloby (dne 14.10.2016) jednoznačně přesahuje zákonem vymezenou subjektivní i objektivní lhůtu.

I kdyby krajský soud vycházel z toho, že rozhodnou skutečností pro podání zásahové žaloby bylo sdělení žalovaného ze dne 2.6.2016, doručené do datové schránky zástupce žalobce, jímž žalovaný sdělil žalobci, že na základě listin, které má k dispozici, neprovede výmaz zástavního práva, bylo by podání žaloby dne 14.10.2016 učiněno po uplynutí subjektivní dvouměsíční lhůty ve smyslu ust. § 84 odst. 2 věty první s.ř.s. I v takovém případě by byla zásahová žaloba opožděná a bylo by nutno její věcné projednání odmítnout (§ 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s.).

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 60 odst. 3 věty první s.ř.s., neboť žaloba byla odmítnuta.

O vrácení zaplaceného soudního poplatku bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění.

Poučení: Proti tomuto usnesení je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 20. dubna 2017

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu